

Borst-Eilers

sfeer gezocht moeten worden, door lastenverlichting of andere maatregelen. Ook deze motie moet ik dus ontraden.

Dan kom ik op de motie van de heer Marijnissen over de fysiotherapie. Er is ons heel veel aangelegen om ook deze maatregel per 1 januari a.s. te laten ingaan. Daar rust ook een taakstelling op van 200 mln. Nadat mijn medewerkers met iedereen gesproken en in een viertal ronden commentaar gevraagd hadden, is toch gekozen voor de lijst die ik nu aan de Kamer heb voorgelegd. Ik heb vanochtend gezegd dat wij al in 1996 die lijst zullen evalueren. Ik ben bereid, tussentijds noodzakelijke aanpassingen te plegen als blijkt dat een bepaalde groep patiënten hierdoor echt in grote moeilijkheden komt. Ik herhaal dat het kabinet van mening is dat wij met deze lijst het gewoon moeten gaan proberen per 1 januari 1996. Wij moeten niet opnieuw kiezen voor uitstel. Ik ben best bereid, zoals al eerder gebeurd is, met de Vereniging van fysiotherapeuten te overleggen. Ik zeg dat graag toe. Ik ben ervan overtuigd dat dit overleg niet leidt tot een nieuwe lijst per 1 januari 1996. Nogmaals: de maatregel kan geen uitstel lijden. Dat behoeft ook niet. Ik vind dat mijn lijst zo slecht nog niet is. Ik zou deze motie dan ook willen ontraden.

De heer Van Boxtel heeft mij gevraagd, te blijven streven naar beheerste premie-ontwikkeling en in overleg met zorgverzekeraars Nederland te zorgen voor een goede voorlichtingscampagne aan het publiek. Beide zeg ik graag toe.

De heer Oudkerk heeft gevraagd of ik bereid ben, iedere majeure wijziging in de inhoud van het verstrekkingenpakket van tevoren met de Kamer te bespreken. Ook dat zeg ik graag toe. Ik vind het zeer reëel dat de Kamer over de omvang van het pakket geïnformeerd wenst te zijn. Het gaat er dan natuurlijk niet om of één tabletje tegen maagpijn het pakket in- of uitgaat. Zodra het over majeure zaken gaat, wil ik graag van tevoren mijn ministerie de regeling aan de Kamer voorleggen. Omdat wij nu nog niet goed weten welk criterium wij moeten hanteren, wil ik op verzoek van de heer Oudkerk ook toezeggen met de Kamer binnenkort te overleggen wat een pragmatische manier zou zijn om met deze toezegging om te gaan.

Voorzitter! Ik meen hiermee gereageerd te hebben op de moties en de vragen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 18.22 uur tot 18.30 uur geschorst.

Aan de orde zijn de **stemmingen over twee moties**, ingediend tijdens de interpellatie over de **tweede Franse kernproef**, te weten:

- de motie-Poppe over het terugroepen van de Nederlandse ambassadeur in Frankrijk (24442, nr. 1);
- de motie-Sipkes over de onmiddellijke stopzetting van de proeven (24442, nr. 4).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Poppe (24442, nr. 1).

□

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sipkes (24442, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de RPF, het CDA, het AOV, de groep-Nijpels en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over drie moties**, ingediend bij het debat over de **overheveling AWBZ-aanspraken**, te weten:

- de motie-De Jong over het alsnog bij wet regelen van de terughevelingsoperatie (24342, nr. 3);
- de motie-De Jong over de rijksbijdrage aan het ziekenfonds (24342, nr. 4);
- de motie-Marijnissen over maatregelen tot beperking van de fysiotherapie (24342, nr. 5).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-De Jong (24342, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de CD, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Jong (24342, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de CD, de SGP, het GPV, de RPF en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Marijnissen (24342, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de groep-Nijpels en de CD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Ik wil nog een mededeling doen over de orde van deze dag. Wij zullen nu onmiddellijk beginnen met de behandeling van wetsvoorstel 23652. Dat zal niet zo lang duren. Daarna zal de dinerpauze plaatsvinden. Dan volgt de afronding in tweede termijn van de Algemene nabestaandenwet. Ik denk dat wij dan al aardig vergevorderd zijn met deze avond. Het is om die reden dat ik voorstel, wetsvoorstel 24250 inzake de regulerende energiebelasting vandaag niet meer in behandeling te nemen, maar er dinsdagmiddag mee te beginnen. Ik herhaal nog even ten overvloede de afspraak van hedenmiddag, dat wij er donderdag over zullen stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Ziekenfondswet en de Wet financiering volksverzekeringen, ter vereenvoudiging van de regeling betreffende het verlenen van rijksbijdragen aan de Algemene Kas, bedoeld in**

Voorzitter

artikel 71 van de Ziekenfondswet, en het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten, alsmede tot het treffen van een wettelijke basis voor het verlenen van rijksbijdragen aan de instellingen die een publiekrechtelijke ziektekostenvoorziening uitvoeren (23652).

De algemene beraadslaging wordt geopend.

Voorzitter: Van Erp

□

Mevrouw **Kamp** (VVD): Voorzitter! Het onderhavige wetsvoorstel beoogt een oplossing te bieden voor het probleem dat de procedure voor de verlening van rijksbijdragen aan het Algemene fonds bijzondere ziektekosten en de Algemene kas van de Ziekenfondswet niet meer aansluit bij het gebruik van deze bijdragen.

In 1991 constateerde de Rekenkamer dat de wettelijke basis van de bevoorschotting van de rijksbijdrage ontbrak. Dit wetsvoorstel lijkt een logische, zij het late reactie van de vorige regering ± die heeft het ingediend; deze regering heeft het overgenomen ± op deze vaststelling. Het beoogt niet meer en niet minder dan het aanpassen van de procedure aan het in de loop der jaren veranderde gebruik van de rijksbijdrage.

Mijn fractie heeft echter grote moeite met de wijze waarop de rijksbijdragen tegenwoordig worden gebruikt. Uit het feit dat de Tweede Kamer de motie-Bolkestein in meerderheid steunde, leid ik af dat de kamermeerderheid deze mening ook is toegedaan. Wij spraken toen af dat de premies voor werknemersverzekeringen in beginsel kostendekkend dienen te zijn, maar het onderhavige wetsvoorstel gaat uit van de rijksbijdrage als instrument van macro-economische politiek.

Door aanvaarding van dit wetsvoorstel zouden wij als het ware wettelijk vastleggen dat de rijksbijdragen als sturingselement worden gebruikt in de variabelen van koopkracht, lastendruk en financieringstekort, die met elkaar in verband worden gebracht. Wij laten het dan aan de regering over om te bepalen hoe iedere keer die verhouding zou kunnen zijn. Dat lijkt mijn fractie niet zoals het behoort.

Wij menen dat de inkomenspolitiek in beginsel ergens anders thuishoort.

In de schriftelijke behandeling van dit wetsvoorstel is gediscussieerd over de volledige uitwisselbaarheid van premies, eigen bijdragen en de rijksbijdrage. De regering kan niet precies aangeven wanneer deze uitwisselbaarheid door de Tweede Kamer is onderschreven, maar zij gaat er wel van uit dat de Kamer de uitwisselbaarheid onderschrijft. Voor de goede orde, mijn fractie onderschrijft die niet. Nogmaals, een dergelijke afspraak is nooit gemaakt tussen de Kamer en welk kabinet dan ook. De regering geeft in de memorie van antwoord ook aan dat de wenselijkheid van fiscalisering van verzekeringen aan de Kamer voorgelegd moet worden. Als wij dat willen, moeten wij daarover dus op een ander moment spreken. Dat kan natuurlijk niet in het kader van dit wetsvoorstel; daar hoort het niet thuis. En als wij er ooit over komen te spreken, zal mijn fractie te kennen geven dat zij het niet wenselijk vindt als wij uiteindelijk zouden kunnen vasthouden aan uitvoering van de motie-Bolkestein.

Dit wetsvoorstel vereenvoudigt naar mijn mening de mogelijkheid tot het verstrekken van de rijksbijdrage. Mijn fractie vreest echter dat aanvaarding van het wetsvoorstel er in de praktijk toe zal leiden dat het instrument rijksbijdrage nog vaker wordt gehanteerd voor zaken die niet in de sfeer van de premies voor de volksgezondheid thuishoren, ondanks de geruststellende woorden van de regering. Wij wijzen dan ook het wetsvoorstel in de huidige vorm af. Wij roepen de regering op om te komen met nieuwe wetgeving conform de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Zoals de regering in de nota naar aanleiding van het eindverslag al aangaf te vermoeden, geeft de VVD-fractie de voorkeur aan de eerste variant van de Algemene Rekenkamer, waarin de hoogte wel bij wet wordt vastgesteld. Wij zien best het nadeel van deze variant waar de regering op wijst, namelijk dat bij tussentijdse mutaties de zware procedure van wetgeving gevolgd moet worden. Dat hebben wij ervoor over; wij zien het zelfs als een voordeel. Juist de procedurele drempel dat wijzigingen wetgeving vereisen, zal de regering hopelijk stimuleren tot terughoudendheid bij het gebruik van het instrument van

de rijksbijdrage. Het wetsvoorstel kan dus niet op onze steun rekenen.

Voorzitter! Tot slot wil ik een opmerking richten tot mijn collega van de CDA-fractie, die zo even in een ander debat appelleerde aan de motie-Bolkestein. Daar zijn wij het mee eens. Wij zitten echter in een coalitie. Ons ideaal is niet altijd te hanteren.

Ik wil u echter nog wat anders vertellen. Zojuist zei ik al dat van de rijksbijdrage voor het onderwerp waarover wij zojuist spraken, uw partij van de 2,7 mld. ook 2,3 mld. overeind hield. U heeft zo'n prachtige filosofie, maar het wetsvoorstel dat wij vandaag behandelen, is niet ingediend door het kabinet, maar door het vorige kabinet, het kabinet-Lubbers III. Dat was uw partij. Laat ik dan eens kijken naar alle kabinetten waarin u zat, alle kabinetten na de motie-Bolkestein. Wat gebeurde er? De motie-Bolkestein kwam in 1993. De rijksbijdrage voor de Algemene wet bijzondere ziektekosten, onder het kabinet-Lubbers III, vanaf 1990 tot 1994, laat bedragen zien van 1,5 mld. en 0,5 mld. op het laatst. Voor de ziekenfondskassen geldt weer hetzelfde verhaal. Het was onder het kabinet-Lubbers III. Weer een prachtige filosofie; u zat ook in een coalitie waarin u uw ideaal niet kon waar maken. In 1989 was er een bijdrage van 1,8 mld. aan de ziekenfondsen, in 1990, onder het kabinet-Lubbers III, opnieuw 1,8 mld., in 1991 2,7 mld., in 1993 2,3 mld. en in 1994, na de motie-Bolkestein, 2,8 mld. Waar praat u hier over?

□

De heer **De Jong** (CDA): Dat is misschien wel een van de redenen dat wij in de oppositie zitten. En als u zo blijft doorgaan, komt u daar misschien ook nog wel in terecht.

Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie staat zeer huiverig tegenover dit wetsvoorstel. Wij zijn volstrekt op de hoogte, mevrouw Kamp, van het gebruik dat in de jaren tachtig van het instrument van de rijksbijdrage is gemaakt. Ook gaat ons niet onopgemerkt voorbij hetgeen op dit terrein is geregeld in het regeerakkoord, al was het alleen maar vanwege het debat dat wij vandaag hebben gevoerd. Maar er is de laatste jaren wel iets gebeurd dat twijfel doet rijzen aan het gebruik van rijksbijdragen aan sociale

De Jong

verzekeringen. Dat zal ook u niet zijn ontgaan. Het was het werk van de commissie-Buurmeijer dat uitmondde in de motie-Bolkestein. Het was de commissie-Willems, waarvan wij de enig overgebleven leden zijn, die ook heeft vastgesteld dat dit soort gebruikmaking van rijksbijdragen om inkomenspolitiek te kunnen voeren, een belemmering is om ooit tot een goede stelselherziening in de gezondheidszorg te komen.

De commissie-Willems is kennelijk niet overtuigend genoeg geweest. In elk geval is in het huidige regeerakkoord weer op grote schaal voorzien in het bedrijven van inkomenspolitiek met werknemersverzekeringspremies. Het werk van de commissie-Buurmeijer was aanleiding voor de motie-Bolkestein, waarin om kostendekkende premies werd gevraagd en het afschaffen van inkomenspolitiek via dit traject. Daarin past dus niet het nog langer bijplussen van de werknemersverzekeringen via subsidies door het Rijk.

De motie-Bolkestein is indertijd aangenomen met de steun van de VVD, het CDA en de RPF en daarnaast alle leden van de commissie-Buurmeijer, voor zover geen lid van die drie partijen. Wij staan nog steeds achter de inhoud van die motie. Door de VVD wordt dat wel met de mond beleden, maar zojuist heeft u daar weer tegen gestemd. Verleden jaar hebben wij de motie opnieuw ingediend. Toen heeft de VVD er ook tegen gestemd, maar wij blijven erbij dat ons enthousiasme voor dit wetsvoorstel dat toch een praktijk vastlegt die ons niet zint, zeer gering is. Als er dan toch al bij hoge uitzondering rijksbijdragen nodig mochten zijn, dan zijn in de schriftelijke behandeling andere wegen aangeduid. Mijn voorkeur zou dan uitgaan naar geormeerde bijdragen en regeling bij wet.

□

De heer **Oudkerk** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Aan de keuze voor toekenning van rijksbijdragen, met als gevolg dat inderdaad premies lager kunnen worden dan zonder rijksbijdragen, liggen nadrukkelijk overwegingen van koopkracht, lastendruk en financieringstekort ten grondslag. Laat daarover geen misverstand bestaan. In die zin kun

je ook zeggen dat iedere aanpassing van de rijksbijdrage plaatsvindt op basis van begrotingswetgeving. Daar het bij deze wetgeving gaat om de wijziging van regels inzake de formele vaststelling van de rijksbijdrage, daar besluitvorming over de hoogte van de rijksbijdrage dus niet wordt beïnvloed en daar in feite over het instrument zelve niet wordt gepraat, kunnen wij in tegenstelling tot de twee vorige sprekers wel degelijk instemmen met dit wetsvoorstel.

□

De heer **Van Boxtel** (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik zal het heel kort houden. Ook de fractie van D66 kan akkoord gaan met dit wetsvoorstel. Het gaat hier inderdaad om de regels en niet om de hoogte van de stortingen. Ik denk dat wij keer op keer moeten bespreken wanneer wat nodig is.

□

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! In de richting van mevrouw Kamp merk ik op dat er absoluut geen vrees hoeft te zijn dat door dit wetsvoorstel het instrument van rijksbijdragen vaker kan worden ingezet. Het gaat hier eigenlijk om een betrekkelijk formele regeling. De situatie is bekend. Al jaren worden er voorschotten gegeven aan ziekenfonds- en AWBZ-kas zonder dat er eigenlijk een formele grondslag voor is. De Algemene Rekenkamer heeft daar herhaaldelijk bezwaar tegen gemaakt. In feite was er dus sprake van onrechtmatig handelen. De bedoeling van dit wetsvoorstel is alleen maar dat dergelijke voorschotten voortaan rechtmatig kunnen worden gegeven.

Nadat alle mogelijke varianten zijn overwogen, is gekozen voor een wet die het mogelijk maakt om ook kleine tussentijdse aanpassingen in het jaar te kunnen realiseren. Dat geldt ook voor grotere aanpassingen, maar daar gaat altijd een debat met de Kamer aan vooraf. Het gaat dan om majeure operaties, waarover ik dadelijk nog kom te spreken. Met dit wetsvoorstel is het dus inderdaad mogelijk om kleine bevoorschottingen te doen zonder dat de minister van VWS dan onrechtmatig handelt. Het wetsvoorstel zegt eigenlijk dat de rijksbijdragen die zijn toegekend achteraf als rechtmatig worden

bestempeld. Maar nogmaals, de hoogte van de rijksbijdrage is inderdaad een kwestie van begrotingswetgeving. Als er omvangrijke afboekingen of bijboekingen plaatsvinden, gaat het gepaard met beslissingen van het kabinet waarover met de Kamer wordt gedebatteerd. Dat hebben wij ook in deze regeerperiode al meegemaakt. Ik noem de invoering van de Ziekenfondswet-franchise van 2 mld. Binnenkort is er de afschaffing. Dat betekent: min 2 mld. rijksbijdrage. Ook noem ik de matiging van de premiegevolgen van de overheveling per 1 januari a.s.: plus 2,7 mld. Het zijn allemaal zaken waarbij de Kamer volledig wordt betrokken.

Het is de regeling van een zaak die tot dusverre onrechtmatig was. Ik pleit er nogmaals met kracht voor om daarmee akkoord te gaan. Er zijn natuurlijk andere varianten denkbaar, zoals alles via de wet. Maar dan is het niet mogelijk om welke kleine tussentijdse aanpassing dan ook tot stand te brengen. Ik denk dan aan stortingen in de AWBZ-kas ten behoeve van de uitoefening van de Wet zwangerschapsafbreking. Dat zijn bedragen die van tevoren niet in te schatten zijn. Het is het ene jaar wat meer en het andere jaar wat minder. Dat zou dan iedere keer met wetgeving gepaard moeten gaan. Dat zou de situatie heel onwerkbaar maken.

Voorzitter! Het is mijn bedoeling om van deze gelegenheid gebruik te maken om een nota van wijziging in te dienen die technisch noodzakelijk is geworden, omdat in het voorliggende wetsvoorstel wordt verwezen naar artikel 45, tweede lid, van de Wet financiering volksverzekering. Die verwijzing blijkt niet meer te kloppen sinds de inwerkingtreding onlangs van de gewijzigde Organisatiewet sociale verzekering, aangezien ten aanzien van artikel 45 de onderverdeling naar artikelliden is weggehaald. Tevens wil ik, gelet op het feit dat de parlementaire behandeling langer heeft geduurd dan was voorzien, het volgende wijzigen. Nu staat in de wet dat er sprake is van terugwerkende kracht per 1 januari 1995. Ik wil dat wijzigen in 1 januari 1996. Een nota van wijziging van die strekking, de tweede nota van wijziging, wil ik graag aan de Kamer voorleggen.

Voorzitter! Ik bevind mij nu toch in een wat moeilijke situatie. Vele kleinere fracties hebben hier niet het

Borst-Eilers

woord gevoerd. Uit hetgeen door de geachte afgevaardigden mevrouw Kamp en de heer De Jong is gezegd, krijg ik echter de indruk dat een aanzienlijk aantal kamerleden dit wetsvoorstel niet wil steunen. Ik verzoek de Kamer dan ook de behandeling op te schorten, zodat ik nader overleg kan voeren in het kabinet. Het is mogelijk dat mijn woorden enkele geachte afgevaardigden zodanig van mening hebben doen veranderen dat zij in tweede termijn het wetsvoorstel omarmen. Dan denk ik er waarschijnlijk iets anders over.

De **voorzitter**: Op verzoek van de minister schors ik de beraadslaging totdat wij van haar nader bericht ontvangen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 18.50 uur tot 20.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regeling van een verzekering voor nabestaanden (Algemene nabestaandenwet) (24169)**, en van:

- de motie-Rosenmøller c.s. over aanwending van een meeropbrengst voor verbetering van het overgangsrecht (24169, nr. 17);
- de motie-Stellingwerf over de arbeidsmarktpositie van werkloze nabestaanden (24169, nr. 18).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Linschoten**: Voorzitter! Ik dank de woordvoerders in tweede termijn voor hun reactie. Staat u mij toe te beginnen met een opmerking aan het adres van de heren Van Middelkoop, Van der Vlies, Rosenmøller en Stellingwerf en mevrouw Doelman, die zich in hoge mate hebben verbaasd over de wijze waarop ik in politieke zin mijn antwoord in eerste termijn handen en voeten gaf. De heer Van Middelkoop sprak van een politiek curieus antwoord. De heer Van der Vlies had het zelfs nog nooit meegemaakt. Ik zou zeggen: je bent nooit te oud om te leren. Mevrouw

Doelman vond dat ik de amendementen maar gewoon had moeten overnemen en met een nota van wijziging had moeten komen. De heer Rosenmøller meende te moeten opmerken dat in dit geval de Kamer regeert en de staatssecretaris controleert.

Ik heb mij zeer verbaasd over deze reacties, zeker uitgaande van het klimaat waarin wij gepoogd hebben om in dit uiterst complexe dossier tot een oplossing te komen. Natuurlijk, als oppositiewoordvoerders dergelijke opmerkingen maken, kan ik ze enigszins duiden. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het een belachelijke vertoning zou hebben gevonden als ik hier vanmorgen was begonnen met een antwoord dat geheel was toegespitst op het oorspronkelijk ingediende wetsvoorstel en als ik net gedaan had alsof er in de afgelopen periode niets gaande was geweest. Ik zou een prachtig verhaal hebben gehouden en daarbij zoveel deuren hebben opengehouden, dat ik gemakkelijk kon retireren. Na mijn antwoord in eerste termijn zou ik dan piepend door de knieën zijn gegaan op basis van de overweldigende argumentatiekracht van de indieners van de amendementen, dan wel zachtend voor een kamermeerderheid.

Zo is het niet gelopen. Het startpunt was het regeerakkoord en de passage daarin dat wij de mogelijkheid hadden om te kijken of het wetsvoorstel te verbeteren was. Natuurlijk heb ik vanuit mijn verantwoordelijkheid en hebben de regeringsfracties vanuit hun verantwoordelijkheid gepoogd om tot een oplossing te komen. Het resultaat is waar het om gaat. Ik wilde hier niet een heel theater opvoeren over hoe het anders had moeten gaan. Ik vond dit in de richting van de Kamer de meest faire methode. De Kamer moet daarbij in acht nemen dat ook ik pas vorige week definitief te horen kreeg dat dit akkoord door zou gaan. Ik was daar gelukkig mee en ik heb het met overtuiging verdedigd. Nogmaals, de heer Rosenmøller zei dat de Kamer regeert en de regering controleert. Het is nu niet het moment om in te gaan op staatsrechtelijke verhoudingen, maar ook hij weet dat wij het hier niet over regeren en controleren hebben, maar over wetgeving, dus over de wetgever en de medewetgever. Dat is een wat andere

relatie. Misschien wil de heer Rosenmøller dit in zijn commentaar de volgende keer ook meewegen. De Kamer moet zich op dit punt niet te kort doen. De positie en de rol van de medewetgever zijn buitengewoon belangrijk. In die zin is er met mij op alle punten overleg te voeren.

De heer **Rosenmøller** (GroenLinks): Ik heb een doorwrocht amendement ingediend; ik ken dus mijn taak als medewetgever. Het theater is inmiddels achter de rug. De staatssecretaris heeft lang kunnen nadenken over een reactie. Datgene wat ik gezegd heb over de Kamer die regeert en de regering die controleert, is een beeld om duidelijk te maken hoe dit debat verlopen is. Soms is het in de politiek heel handig om een beeld neer te zetten. Zo heb ik het ook gezegd en daar neem ik niks van terug. De staatssecretaris heeft recht op zijn eigen interpretatie. Zelfs in tweede of derde termijn zullen wij over de manier waarop het debat gelopen is, niet tot elkaar komen. De inhoud is en blijft echter belangrijk.

Staatssecretaris **Linschoten**: Ik ben blij met deze reactie. Zij geeft aan dat het ook van de kant van de heer Rosenmøller alleen maar theater is geweest en dat wij er niet veel meer achter moeten zoeken. Hij noemde het zelf een handigheidje. Ik vind het inderdaad ook heel handig. Ik heb het alleen willen neerzetten op de wijze, zoals het neergezet moet worden. Het gaat om het resultaat. En dat resultaat mag er zijn en is alleszins verdedigbaar. Dat is wat ik wil opmerken over mijn reactie in eerste termijn naar aanleiding van de reacties vanuit de Kamer.

De heer **Rosenmøller** (GroenLinks): Slechts met het laatste ben ik het eens. U realiseert zich goed dat u degene was die over theater begon. Ik heb die beeldspraak overgenomen. Zowel in eerste als in tweede termijn is er serieuze kritiek geweest op de manier waarop het debat gevoerd is. Dat is niet helemaal in overeenstemming met de pretenties die het kabinet had voor de omgang met de Kamer. Ik vind dat nog steeds een serieus punt. Als u over theater spreekt, wil ik die beeldspraak wel vervolgen. Het is en blijft echter zo dat de inhoud belangrijker is en dat die ook niet is ondergesneeuwd in de discussie over de manier waarop